

Sygn. akt VII U 841/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: praktykant Katarzyna Andzo

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy A. D. i R. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o przeniesienie odpowiedzialności na członków Zarządu spółki za zobowiązania spółki

z udziałem (...) Sp. z o.o. w W.

na skutek odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 19 listopada 2009 r. , znak: (...)

oraz na skutek odwołania R. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 14 maja 2009 r. znak: (...)

1. oddała oba odwołania,

2. zasądza od R. T. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. kwotę 2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 6 lipca 2009 r. **R. T.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 14 maja 2009 r.

znak: (...) w sprawie przeniesienia na niego odpowiedzialności na odwołującego za zobowiązanie ciążące na (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W uzasadnieniu odwołania R. T. wskazał, że w okresie, w którym powstały zaległości spółki (...) nie istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, dlatego też – pełniąc funkcję członka zarządu ww. spółki – takiego wniosku

nie zgłosił. Wyjaśnił również, że na początku 2007 r. sytuacja finansowa spółki uległa pogorszeniu, w związku z czym wspólnicy spółki rozpoczęli poszukiwanie inwestora strategicznego. W lutym 2007 r. doszło do sprzedaży udziałów spółki oprócz udziałów nie objętych jeszcze w podwyższonym kapitale. Nowy wspólnik zobowiązał się do dokapitalizowania spółki i odkupienia opłaconych, a nie objętych w dniu 22 kwietnia 2007 r. udziałów. Mimo deklaracji nowy wspólnik powyższych czynności nie zrealizował, a nawet nie dokonał stosownych zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym (odwołanie R. T. k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 lipca 2009 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy podkreślił, że skarżona decyzja została wydana w oparciu o niesporny stan faktyczny. W toku postępowania wyjaśniającego, wszczętego na skutek zaprzestania odprowadzania należny składek

na ubezpieczenie społeczne od maja 2006 r., organ rentowy ustalił, że wobec spółki (...) sp. z o.o. było nieskutecznie prowadzone postępowanie egzekucyjne, gdyż spółka nie posiada żadnego majątku ruchomego, nieruchomego ani praw mogących ulec zajęciu. Ponadto rzeczona spółka nie złożyła wniosku o ogłoszenie upadłości i nie zostało wobec niej wszczęte postępowanie układowe bądź naprawcze. W związku z bezskutecznością podjętych wobec spółki działań egzekucyjnych, mając na względzie, że odwołujący w okresie, w którym powstały należności z tytułu nieopłaconych składek pełnił funkcję członka zarządu spółki, organ rentowy uznał skarżoną decyzję za zasadną i zgodną z prawem (odpowiedź na odwołanie k. 6-11 a.s.).

W dniu 10 lutego 2011 r. **A. D.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 19 listopada 2010 r.

znak: (...), w sprawie przeniesienia na niego odpowiedzialności na odwołującego za zobowiązanie ciążące na (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Odwołujący zarzucił organowi rentowemu zaniechanie zebrania materiału dowodowego na okoliczność istnienia zaległości spółki (...) sp. z o.o. z tytułu nieopłaconych składek, jak również prowadzenia egzekucji zaległości wobec spółki i stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, a także błędną wykładnię art. 116 ordynacji podatkowej w zakresie przesłanek zwalniających członka zarządu z odpowiedzialności za zaległości, w szczególności w zakresie przesłanki braku winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości oraz konieczności faktycznego wykonywania obowiązków członków zarządu jako przesłanek odpowiedzialności. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że nie odpowiada za ww. zaległości z tytułu składek oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu odwołania A. D. wyjaśnił, że w 2006 r. wycofał się z bieżącego zarządzania spółką, gdyż była w dobrej kondycji finansowej, regulowała na bieżąco swoje zobowiązania i nie posiadała żadnych zaległości wobec budżetu państwa, pozostawiając jej zarządzanie drugiemu wspólnikowi, R. T..

Jako osoba posiadająca dostateczne kwalifikacje oraz doświadczenie w (...) spółką (...) w ocenie odwołującego R. T. mógł wykonywać czynności zarządu samodzielnie. Odwołujący wskazał, że nie miał dostępu do dokumentacji źródłowej spółki, gdyż znajdowała się ona w biurze spółki i magazynie, do których nie miał kluczy, natomiast korespondencja adresowana do spółki była kierowana na adres matki R. T.. Po uzyskaniu dostępu do dokumentacji na początku 2007 r. odwołujący poznał faktyczną sytuację spółki i stwierdził, że ogłoszenie upadłości nie było już w stanie uchronić wierzycieli spółki oraz osiągnąć celów postępowania upadłościowego. Z tych też względów w ocenie odwołującego nie można mu przypisać odpowiedzialności za winy

w niezgłoszeniu we właściwym czasie wniosku o upadłość, gdyż w okresie, w którym powstały zaległości, faktycznie nie pełnił funkcji członka zarządu spółki (...) i pozostawał poza jej zarządzaniem, czym zajmował się drugi ze wspólników, a ponadto nie miał on faktycznie dostępu do biura spółki i jej dokumentacji, która pozwoliłaby mu na złożenie ww. wniosku po powzięciu informacji o trudnościach finansowych spółki. Nie miał więc wpływu na bieg spraw spółki, a w konsekwencji na powstanie zaległości wobec ZUS (odwołanie A. D. z załącznikami k. 2-44 a.s. sygn. akt VII U 254/11).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 lutego 2011 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o łączne rozpoznanie sprawy z odwołania A. D. ze sprawą z odwołania R. T. oraz o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu ww. pisma organ rentowy powołał się na okoliczności jak w odpowiedzi na odwołanie z 14 lipca 2009 r. w sprawie z odwołania R. T. wskazując ponadto, że udowodnienie okoliczności egzoneracyjnych obciąża osoby, na których dotyczy odpowiedzialność, a organ rentowy do orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością organ rentowy jest obowiązany wykazać jedynie okoliczność pełnienia obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania z tytułu składek, które przerodziło się w dochodzoną zaległość składkową spółki oraz bezskuteczność egzekucji w całości lub w części prowadzonej przeciwko spółce (odpowiedź na odwołanie k. 44-47 a.s. sygn. akt VII U 254/11).

Na mocy zarządzenia z dnia 30 września 2011 r. Przewodniczący połączył sprawę z odwołania A. D. o sygn. akt VII U 254/11 ze sprawą z odwołania R. T. o sygn. akt VII U 841/09 do wspólnego rozpoznania i prowadzenia pod sygn. akt VII U 841/09 (zarządzenie z 30.09.2011 r. k. 54 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 10 czerwca 2002 r. Przedmiotem działalności spółki była sprzedaż hurtowa materiałów budowlanych, instalacyjnych, sanitarnych i grzewczych na rzecz firm wykonawczych i obsługi inwestycyjnej. Od początku istnienia spółki jej jedynymi wspólnikami byli odwołujący R. T. oraz M. D., posiadający po 200 udziałów w wysokości po 100.000,00 zł każdy, przy kapitale zakładowym wynoszącym 200.000,00 zł. Zgodnie z wpisem do KRS, każdy ze wspólników, będących jednocześnie jedynymi członkami zarządu spółki, mógł reprezentować spółkę samodzielnie. W trakcie trwania spółki sposób jej reprezentacji nie ulegał zmianie ani ograniczeniom – każdy ze wspólników mógł podejmować wszelkie czynności związane z jej reprezentacją (odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców KRS nr: (...) 114-118 a.s., dowód z przesłuchania odwołujących: R. T. k. 447 a.s., A. D. k. 448 a.s., sprawozdanie zarządu spółki (...) sp. z o.o. za okres 01.01.2005 r. – 31.12.2015 r. k. 25-39 a.s. sygn. akt VII U 254/11).

W czerwcu 2005 r. spółka (...) sp. z o.o. doszło do zawarcia pomiędzy spółką (...) oraz R. T., A. D. i J. W. umowy w przedmiocie ustalenia współuczestniczenia w przedsięwzięciu (...). Zgodnie z umową, w pierwszym etapie strony zobowiązały się do pozyskania środków finansowych w celu realizacji inwestycji z (...) Bank (...) S.A., a ponadto spółka (...) zobowiązała się do stworzenia w swojej strukturze samofinansującego się oddziału i następnie wyodrębnienia tego oddziału jako spółki sp. z o.o. i jej sprzedaży jako zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki (...) na rzecz R. T. i A. D., w częściach po 50% każdy, tj. w kwocie 100.000,00 zł każdy (umowa ws. warunków współuczestnictwa w przedsięwzięciu (...) k. 14-17 a.s.).

Zyski spółki (...) w 2005 r., w porównaniu do roku 2004 r., uległy zmniejszeniu.

W 2004 r. spółka osiągnęła zysk w wysokości 103.480,56 zł. Natomiast w 2005 r. zysk wynosił jedynie 41.098,09 zł. Na dzień 31 grudnia 2015 r. spółka posiadała środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych w wysokości 23.024,59 zł oraz dodatkowo „w drodze” środki pieniężne w wysokości 12.554,17 zł. W sprawozdaniu finansowym spółki podpisanym przez obu członków zarządu wskazano, że spółka nie powinna mieć problemów ze spłatą zobowiązań,

a dane przedstawione w sprawozdaniu rokuują jej pozytywny rozwój (sprawozdanie zarządu spółki (...) sp. z o.o. za okres 01.01.2005 r. – 31.12.2015 r. k. 25-39 a.s. sygn. akt VII U 254/11).

W maju 2006 r. na koncie płatnika składek (...) sp. z o.o. stwierdzono niedopłatę w wysokości 4.284,13 zł. Od tego miesiąca spółka zaprzestała pełne realizowanie obowiązku opłacania składek wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a wpłaty w kolejnych miesiącach były dokonywane jedynie częściowo, co skutkowało kolejnymi niedopłatami, a w konsekwencji powstaniem zadłużenia spółki wobec organu rentowego (dokumentacja dotycząca rozliczenia konta płatnika – plik V a.r.).

Od połowy 2006 r. sytuacja finansowa spółki uległa pogorszeniu, jednakże wspólnicy nie zdecydowali się o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. R. T.

i A. D. mieli zamiar podjąć działania w celu oddłużenia spółki, a w dalszej kolejności realizację zobowiązań składkowych wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a następnie dokonanie sprzedaży spółki. Żadne z planowanych przez wspólników czynności nie zostały jednak podjęte (dowód z przesłuchania odwołujących: R. T. k. 447 a.s., A. D. k. 448 a.s.).

W związku ze stwierdzeniem zadłużenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 1 grudnia 2006 r. skierował do spółki (...) upomnienia, wzywając do uregulowania stwierdzonych należności z tytułu składek. Korespondencja została dostarczona na adres S. T.. Organ rentowy wysłał do spółki powtórne upomnienie w dniu

22 lutym 2007 r. (upomnienie z 01.12.2006 r. k. 161-196 a.r. plik II, upomnienie z 22.02.2007 r. k. 197-216 a.r. plik II).

Wobec braku reakcji ze strony spółki organ rentowy skierował w dniu 15 stycznia 2007 r. do banku (...) S.A. zawiadomienia o zajęciu wierzytelności z rachunku (...) spółki (...) prowadzonego przez ten bank. W odpowiedzi na zawiadomienia organu rentowego (...) Bank (...) S.A. poinformował organ rentowy, że przeciwko spółce (...) sp. z o.o. toczy się postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Urząd Skarbowy w L. znak: (...) z 20 lutego 2007, II Oddział ZUS

w W.-Inspektorat w L. znak (...) z 15 stycznia 2007 r.

oraz Komornika Sądowego Rewiru I w L. o sygn. I KM 915/06 z 29 grudnia 2006 r. i o sygn. I KM 930/06 z 19 stycznia 2007 r. Jednocześnie bank poinformował organ rentowy, że realizacja zajęć w całości jest niemożliwa ze względu na brak środków. W kolejnych pismach nadsyłanych w okresie od marca do sierpnia 2007 r. bank w informował organ rentowy dalszej niemożności dokonania zajęcia wierzytelności na rachunkach bankowych ze względu na brak środków (zawiadomienia o zajęciu wierzytelności k. 5-38 a.r. plik II, pisma (...) Bank (...) S.A. k. 5-12, 15-38, 51-58 a.r. plik III).

W związku ze zbiegiem egzekucji sądowej i administracyjnej postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2007 r. Sąd Rejonowy w Legionowie wyznaczył Komornika Sądowego Rewiru I tym sądzie do łącznego prowadzenia egzekucji sądowej w sprawach I KM 915/06 i I KM 930/06 oraz egzekucji administracyjnej na podstawie tytułów wykonawczych o numerów od (...) do (...). Połączone postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne, wobec czego komornik umorzył je na mocy postanowienia z dnia

13 grudnia 2007 r. i zwrócił organowi rentowemu tytuły wykonawcze (postanowienie z 25.04.2007 r. k. 41 a.r. plik III, postanowienie komornika z 13.12.2007 r. k. 59 a.r. plik III).

Ponadto w dniu 26 marca 2007 r. organ rentowy skierował tytuły wykonawcze do Naczelnika Urzędu Skarbowego w L. za okres od listopada 2006 r. do stycznia 2007 r. na kwotę 4.540,60 zł. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego okazało się bezskuteczne, a organ podatkowy zwrócił organowi rentowemu tytuły wykonawcze w dniu 12 grudnia 2007 r. (tytuły wykonawcze k. 39-160 a.r. plik II).

W związku z umorzeniem postępowania egzekucyjnego organ rentowy podjął działania w celu ustalenia, czy spółka (...) posiada majątek ruchomy, nieruchomości bądź prawa mogące ulec zajęciu. W wyniku podjętych działań organ rentowy ustalił, że spółka nie posiada żadnego majątku mogącego ulec zajęciu, jak również, że na dzień 19 lutego 2009 r. spółka nie złożyła wniosku o ogłoszenie upadłości i nie zostało wobec niej wszczęte postępowanie układowe ani naprawcze (informacja z (...) k. 81 a.r. plik I, informacja ze Starostwa Powiatowego w L. k. 87 a.r. plik I, informacja od Naczelnika Centralnej Informacji o zastawach KRS k. 89 a.r. plik I, informacja z Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy X Wydział Gospodarczy k. 83 a.r. plik I).

W związku z powyższym organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie odpowiedzialności członków zarządu (...) sp. z o.o. z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. decyzją z dnia 14 maja 2009 r. znak: (...) orzekł, że R. T., jako członek zarządu w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. odpowiada za zaległe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 49.225,48 zł, w tym na:

a) ubezpieczenia społeczne w kwocie 33.595,45 zł, w tym z tytułu:

- nieopłaconych składek za okres od maja do października 2006 r. i od grudnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w kwocie 24.066,95 zł,
- odsetek liczonych na dzień 14 maja 2009 r. w kwocie 8.171,00 zł,
- kosztów egzekucyjnych w kwocie 1.357,50 zł,

b) ubezpieczenia zdrowotne w kwocie 13.725,26 zł, w tym z tytułu:

- nieopłaconych składek za okres od maja do października 2006 r. i od grudnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w kwocie 9.762,36 zł,
- odsetek liczonych na dzień 14 maja 2009 r. w kwocie 3.378,00 zł,
- kosztów egzekucyjnych w kwocie 584,90 zł,

c) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 1.904,77 zł, w tym z tytułu:

- nieopłaconych składek za okres od maja do października 2006 r. i od grudnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w kwocie 1.371,97 zł,
- odsetek liczonych na dzień 14 maja 2009 r. w kwocie 458,00 zł,
- kosztów egzekucyjnych w kwocie 74,80 zł.

Ponadto organ rentowy poinformował odwołującego, że kwoty określające należność główną należy wraz z odsetkami liczonymi od dnia wydania decyzji oraz należnymi kosztami egzekucyjnymi należy uiścić w terminie 30 dni od doręczenia decyzji (skarżona decyzja ZUS z 14.05.2009 r. k. 23-25 a.r. plik 1).

Ponadto organ rentowy decyzją z dnia 19 listopada 2010 r. znak: (...) orzekł, że A. D. jako członek zarządu w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. odpowiada solidarnie za zaległe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 50.133,67 zł, w tym na:

d) ubezpieczenia społeczne w kwocie 33.118,64 zł, w tym z tytułu:

- nieopłaconych składek za okres od maja do października 2006 r. i od grudnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w kwocie 21.327,14 zł,

- odsetek liczonych na dzień 19 listopada 2010 r. w kwocie 10.434,00 zł,

- kosztów egzekucyjnych w kwocie 1.357,50 zł,

e) ubezpieczenia zdrowotne w kwocie 14.900,26 zł, w tym z tytułu:

- nieopłaconych składek za okres od maja do października 2006 r. i od grudnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w kwocie 9.552,36 zł,

- odsetek liczonych na dzień 14 maja 2009 r. w kwocie 4.763,0 zł,

- kosztów egzekucyjnych w kwocie 584,90 zł,

f) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 2.114,77 zł, w tym z tytułu:

- nieopłaconych składek za okres od maja do października 2006 r. i od grudnia 2006 r. do stycznia 2007 r. w kwocie 1.371,97 zł,

- odsetek liczonych na dzień 14 maja 2009 r. w kwocie 668,00 zł,

- kosztów egzekucyjnych w kwocie 74,80 zł.

Ponadto organ rentowy poinformował odwołującego, że kwoty określające należność główną należy wraz z odsetkami liczonymi od dnia wydania decyzji oraz należnymi kosztami egzekucyjnymi należy uiścić w terminie 30 dni od doręczenia decyzji (skarżona decyzja ZUS z 10.11.2010 r. k. 83-86 a.r. plik 1).

Postanowieniem z dnia 3 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego rozwiązał spółkę (...) sp. z o.o. bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego i wykreśliła podmiot z KRS z uwagi na fakt, iż od kilku lat brak zarządu spółki a ponadto spółka nie prowadziła działalności gospodarczej (odpis postanowienia o wykreśleniu z 03.02.2016 r. k. 406 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów z dokumentów i dowodów z przesłuchania odwołujących R. T. oraz A. D.. Co do zasady Sąd ocenił zebrane w toku postępowania dowody jako wiarygodne, gdyż ich autentyczność ani walor dowodowy nie budziły wątpliwości a ponadto nie były kwestionowane przez strony sporu, w szczególności organ rentowy. Za szczególnie przydatną dla rozstrzygnięcia należało uznać zwłaszcza obszerną dokumentację załączoną do akt sprawy w postaci dokumentów przedłożonych przez odwołujących oraz pięć tomów akt organu rentowego.

Wyrażona wyżej ocena materiału dowodowego jedynie w niewielkim zakresie dotyczy wartości dowodów z przesłuchania odwołujących R. T. i A. D.. Sąd dał wiarę zeznaniom stron jedynie w takim zakresie, w jakim strony zgodnie wskazywały na obopólny zamiar podjęcia działań w celu polepszenia sytuacji finansowej spółki oraz że sposób reprezentacji nie uległ zmianie w trakcie trwania spółki. W pozostałym natomiast zakresie zeznania stron nie zasługiwały na uwzględnienie, gdyż ich treść bądź nie korespondowała z pozostałym materiałem dowodowym, bądź nie znajdowała w nim potwierdzenia albo była z nim wręcz sprzeczna, bądź też nie brzmiała wiarygodnie w obliczu wyłaniających się z niego okoliczności. Zeznania odwołujących w pozostałym zakresie ograniczały się do luźnych oświadczeń – odwołujący nie przedstawiali żadnych argumentów na potwierdzenie stawianych tez i nie załączyli w

toku postępowania żadnych dowodów, które mogłyby uwiarygodnić ich zeznania w zakresie wskazywanych przez nich okoliczności, takich jak niechęć A. D. do składania wniosku o upadłość czy też podjęcie przez współników działań w celu oddłużenia spółki oraz ich skuteczności. W szczególności odwołujący w żaden sposób nie wykazali okoliczności powierzenia funkcji prezesa spółki oraz jej sprzedaży K. M., czego nie potwierdzały ani załączone do akt sprawy odpisy KRS, ani też żaden inny dokument przedłożony w sprawie. Z kolei zeznania A. D. w zakresie, w jakim twierdził, że nie miał dostępu do dokumentacji spółki (...)

ze względu na wykonywanie czynności na rzecz nowoutworzonej spółki (...), odległości biura, brak upoważnienia pracowników biura spółki (...) czy też fakt, że niektórzy pracownicy biura zostali zatrudnieni przez drugiego współnika należało uznać za tłumaczenie zupełnie nielogiczne, a w ocenie Sądu, miejscami naiwne. Nie było bowiem wątpliwości, że odwołujący był członkiem zarządu spółki (...) oraz jej współnikiem posiadającym połowę udziałów, miał więc pozycję osoby decydującej w spółce i mógł podejmować wszelkie czynności, które tej spółki dotyczyły, a wskazane przez niego okoliczności nie mogły stanowić ku temu przeszkody.

Sąd oddalił na podstawie art. 227 a contrario k.p.c. wnioski dowodowy o przesłuchanie świadków wskazanych przez odwołującego świadków J. W. i T. G. na okoliczność utworzenia i działalności (...) sp. z o.o. Odwołujący nie wykazał, aby okoliczność ta była istotna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, której istota sporu dotyczyła odpowiedzialności członków zarządu spółki (...), a nie wskazanego wyżej podmiotu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 14 maja 2009 r. znak: (...) oraz równocześnie z nim rozpoznane odwołanie A. D. od decyzji ww. organu rentowego z dnia 19 listopada 2010 r. znak: (...) były niezasadne i jako takie podlegały oddaleniu.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył odpowiedzialności osób trzecich – członków zarządu – za zobowiązania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja do października 2006 r.

i od grudnia 2006 r. do stycznia 2007 r. Na mocy skarżonej decyzji organ rentowy stwierdził, że R. T. i A. D., jako osoby widniejące w Krajowym Rejestrze Sądowym jako członkowie zarządu ww. spółki ponoszą odpowiedzialność solidarną za niezrealizowane wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązania tej spółki z tytułu nieopłaconych składek.

Organ rentowy wskazał, że spółka nie złożyła wniosku o upadłość

ani o wszczęcie postępowania upadłościowego bądź naprawczego, a przeprowadzona

w stosunku do niej egzekucja okazała się bezskuteczna i nie doprowadziła do zaspokojenia choćby części roszczeń z tytułu nieopłaconych składek. W opozycji do streszczonego wyżej stanowiska organu rentowego stanęli odwołujący, którzy wskazywali, że w momencie powstania zaległości nie istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości,

gdyż podjęto działania mające na celu poprawienie sytuacji finansowej spółki, a nowy współnik spółki, mimo swoich deklaracji w tym zakresie, nie przedsięwziął żadnych czynności w kierunku poprawy sytuacji spółki. Ponadto A. D. podniósł okoliczność tego rodzaju, że w momencie powstania zadłużenia faktycznie nie pełnił funkcji członka jej zarządu, a prowadzeniem spraw spółki w całości zajmował się R. T., jak również, że nie miał dostępu do dokumentacji spółki, wobec czego nie miał świadomości co do jej sytuacji finansowej oraz potencjalnej konieczności złożenia wniosku

o upadłość. Mając na względzie powyższe Sąd uznał, iż istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy odwołujący faktycznie mogą ponosić odpowiedzialność

za zadłużenie wywołane nieuiszczeniem składek na ubezpieczenia społeczne.

Przy rozpatrywaniu zasad przenoszenia na osoby trzecie odpowiedzialności z tytułu zaległych składek w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na art. 31 ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2007 r. nr 11 poz. 74 ze zm.), zgodnie z którego treścią do należności z tytułu składek na Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia

29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (t.j. Dz. U. 2005 nr 8 poz. 60 – dalej jako o.p.), między innymi przepisy art. 107 § 1, art. 108 § 1 i 6 oraz art. 116 teŹ ustawy.

Z kolei stosownie do art. 32 ustawy systemowej do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz

na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek

za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

I tak, zgodnie z treścią art. 107 § 1 o.p., w przypadkach i w zakresie przewidzianym

w rozdziale o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Przy czym, jeżeli dalsze przepisy nie stanowią inaczej, osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych oraz koszty postępowania egzekucyjnego. Natomiast zgodnie z art. 116 § 1 pkt 1 i 2 o.p. za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia

15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia

15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Zgodnie zaś z § 2 analizowanego przepisu, odpowiedzialność członków zarządu, wymieniona powyżej, obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały

w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Powołane przepisy znajdują również zastosowanie do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub współnika spółki w organizacji.

Bezskuteczność egzekucji z majątku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o której mowa omawianym wyżej przepisie Ordynacji podatkowej, w kontekście ustalenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych odpowiedzialności członków zarządu spółki za należności

z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne może być stwierdzona wyłącznie w postępowaniu w sprawie egzekucji tego rodzaju należności, poprzedzającym wydanie decyzji stwierdzającej odpowiedzialność członków zarządu. Istotne jest, że bezskuteczność egzekucji należności składkowych musi zostać potwierdzona przez organ ubezpieczeń społecznych przed wydaniem decyzji ustalającej odpowiedzialność członka zarządu także wówczas, gdy prowadzone uprzednio postępowanie egzekucyjne nie przyniosło poŹądanych rezultatów w postaci zaspokojenia roszczenia. Wykładnia językowa art. 116 § 1 o.p.

nie pozostawia bowiem wątpliwości, że przesłanką odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej za jej zobowiązania publicznoprawne jest to aby egzekucja tych właśnie należności (podatkowych, składkowych) okazała się bezskuteczna, przy czym egzekucja musi być skierowana do całego majątku dłużnika, a nie tylko do jego części (por. treść uchwały Sądu Najwyższego z 13 maja 2009 r. I UZP 4/09).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, że organ rentowy wykazał przesłankę bezskuteczności egzekucji. Jak wynika bowiem z obszernej dokumentacji załączonej do akt sprawy, prowadzone wobec spółki (...)

postępowania egzekucyjne – sądowe i administracyjne – zakończyły się niepowodzeniem, tj. brakiem zaspokojenia dochodzonych należności. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Legionowie na mocy postanowienia z dnia 13 grudnia 2007 r. umorzył postępowanie egzekucyjne z wniosków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. przeciwko spółce wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Umorzono zostało również postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w L.. Ponadto, przed wydaniem skarżonych decyzji organ rentowy podjął dodatkowe czynności zmierzające do ujawnienia majątku przedsiębiorstwa i wyegzekwowania należności publicznoprawnych, w ramach których zwrócił się m. in. do Naczelnika Centralnej Informacji o zastawach KRS oraz do Starostwa Powiatowego w L., w wyniku czego ustalono, że (...) sp. z o.o. nie posiada żadnych ruchomości, nieruchomości bądź praw nadających się do zajęcia w drodze egzekucji.

Sąd nie miał również wątpliwości co do zaistnienia drugiej z wymienionych w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a o.p. przesłanek umożliwiających stwierdzenie solidarnej odpowiedzialności członków zarządu za nieuiszczone przez spółkę należności z tytułu składek. Brak w aktach sprawy jakiegokolwiek potwierdzenia, że którykolwiek z odwołujących złożył do sądu we właściwym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości bądź też we właściwym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne bądź zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu. Obaj odwołujący wyraźnie zresztą wskazywali, zarówno w toku postępowania, jak w i trakcie składania zeznań, że co prawda pojawił się pomysł złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jednakże ostatecznie na podjęcie takiej inicjatywy żaden ze wspólników spółki się nie zdecydował. Co prawda odwołujący podnosili również okoliczności mające świadczyć o braku po ich stronie winy w złożeniu takiego wniosku, jednakże Sąd doszedł do przekonania, że okoliczności te albo nie miały znaczenia z perspektywy możliwości stwierdzenia albo niestwierdzenia winy odwołujących, bądź też, ze względu na charakter tych okoliczności, nie mogły one o braku takiej winy świadczyć.

W kontekście powyższego należy zaznaczyć, że zakres pojęcia "właściwy czas", użyty w treści art. 116 § 1 o.p., powinien być interpretowany w kontekście art. 21 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (por. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 3 grudnia 2007 r., sygn. akt I SA/GI). W myśl art. 10 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2003 r. nr 60 poz. 535 ze zm. Dz. U. z 2006 r. nr 157 poz. 1119) w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie powstania zadłużenia z tytułu składek upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Natomiast zgodnie z art. 11 ustawy dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań. Dodatkowo dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje. Z kolei termin do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości reguluje art. 21 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym dłużnik jest zobowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. W związku z powyższym, "właściwym czasem" dla zgłoszenia wniosku dłużnika o ogłoszenie upadłości jest termin 2 tygodni od dnia, gdy nie wykonuje on swoich wymagalnych zobowiązań lub gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, czyli termin, który pozwoli na równomierne, choćby tylko częściowe, zaspokojenie wszystkich wierzycieli (por. wyrok WSA w Lublinie z dnia 20 lutego 2008 r., sygn. akt I SA/Lu 794/07; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2012 r., sygn. akt II UK 218/2011).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że podstawy do wystąpienia z wnioskiem o upadłość w przypadku spółki (...) zaistniały w maju 2006 r., kiedy to po raz pierwszy wystąpiły po stronie spółki problemy z całościową realizacją zobowiązań z tytułu składek

na ubezpieczenia społeczne. Do pierwszej połowy 2006 r. spółka (...) realizowała jeszcze swoje zobowiązania z tytułu składek, natomiast po maju 2006 r. żadna ze składek

na ubezpieczenia społeczne nie została opłacona w całości, a od poszczególnych miesięcy stwierdzano niedopłaty. Sytuacja finansowa spółki już wcześniej ulegała stopniowemu pogorszeniu, która to okoliczność znajdowała potwierdzenie choćby w stanowiskach stron, jak również w przedłożonym przez nich sprawozdaniu finansowym za rok 2005, z którego wynika, że zyski spółki spadły z wysokości ponad 100.000,00 zł w roku 2004 do około 41.000,00 zł w roku 2005 r.

Żaden z odwołujących nie wykazał okoliczności uniemożliwiających złożenie im wniosku o ogłoszenie upadłości w powyższym okresie. Zaznaczyć należy, że obowiązek udowodnienia okoliczności podnoszonych w odwołaniu ciążył na odwołujących zgodnie

z treścią art. 116 § 1 pkt 1 lit b o.p. oraz ogólnej zasady rozkładu ciężaru dowodowego wyrażonej w art. 6 k.c. Tymczasem odwołujący nie wykazali, że przedsięwzięli jakiegokolwiek czynności mające na celu poprawę sytuacji finansowej spółki, a w szczególności nie wskazali jakie to miały być czynności, w jakim terminie miały zostać podjęte i w jaki sposób wpłynęły bądź miały wpłynąć na kondycję (...) spółki (...); tym samym odwołujący mimo powoływania się na fakt podjęcia działań ukierunkowanych na ratowanie prowadzonej działalności gospodarczej nie przedstawili jednocześnie żadnych dowodów bądź okoliczności, które pozwoliłyby na weryfikację tych działań w kontekście zamierzonego celu. Nie było również jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia twierdzeń odwołujących, jakoby

na przeszkodzie w reformowaniu kondycji finansowej spółki miał stać dodatkowy wspólnik K. M., który rzekomo zaprzestał z odwołującymi kontaktu i nie wyraził chęci nabycia spółki mimo wcześniejszych deklaracji. Odwołujący nie załączyli do akt sprawy żadnych dokumentów z których wynikałoby, że oprócz nich w spółce (...) widnieje dodatkowy wspólnik, czy też umowy lub pisemnego porozumienia pozwalającego ustalić charakter relacji pomiędzy rzekomym dodatkowym wspólnikiem, spółką, a odwołującymi.

Sąd nie uznał za udowodnione również twierdzeń odwołującego A. D.

co do jego rzekomego pozostawania poza funkcjonowaniem spółki. Przede wszystkim zaznaczyć należy, że odwołujący od początku istnienia spółki, również w spornym okresie powstania zadłużenia, widniał we wpisach do Krajowego Rejestru Sądowego jako

jej wspólnik posiadający połowę udziałów, jak również jej członek zarządu. Zgodnie

z art. 17 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U.

z 2007 r. nr 168 poz. 1186) domniemywa się, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe. Ustanowione w tym przepisie domniemanie uważa się za domniemanie prawne w rozumieniu art. 234 k.p.c., zatem wiąże sąd w postępowaniu cywilnym, z tym, że może ono być obalone (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2012 r. II CSK 328/11). Z tych też względów należało uznać, że odwołujący zaprzeczając, iż w spornym okresie faktycznie nie pełnił funkcji członka zarządu spółki i w efekcie nie miał wpływu na podejmowanie w jej interesie żadnych decyzji, winien był przedstawić na poparcie swoich tez stosowne dowody będące

w stanie obalić prezentowane wyżej domniemanie, czego jednak w toku niniejszego postępowania nie dokonał. Odwołujący nie przedstawił żadnych dowodów mogących choćby uprawdopodobnić twierdzenie, że jego działalność w 2006 r. miała skupić się wyłącznie

na rozwoju nowo utworzonej spółki (...), przy jednoczesnym wycofaniu z uczestnictwa

w (...) spółką (...) i pozostawieniu drugiego ze wspólników „u władzy” tej spółki.

O zaistnieniu takich relacji nie mogły świadczyć ogólne i lakoniczne zeznania odwołującego, którym zresztą drugi z odwołujących zaprzeczył wskazując na uczestnictwo obu wspólników

w procesie decyzyjnym w okresie powstania zadłużenia, czy też załączona przez odwołującego umowa dotycząca ustalenia warunków współpracy przy tworzeniu nowej spółki, która w kontekście zeznań odwołującego A. D. pozwala uznać, że spółka (...) faktycznie powstała bądź też został zrealizowany przynajmniej jeden z etapów

jej formułowania, jednakże nie potwierdza takiego stopnia zaangażowania A. D.

w rozwój planowanej czy też nowo powstałej spółki, na jaki odwołujący wskazywał,

ani też nie zawiera żadnych postanowień nadających odwołującemu funkcję przewodnią

w tej spółce. W tych okolicznościach w ocenie Sądu trudno przyjąć, aby odwołujący,

który praktycznie od dnia rejestracji spółki (...) w Krajowym Rejestrze Sądowym widniał we wpisach jako osoba decyzyjna w spółce powziął decyzję o rezygnacji z tej pozycji na rzecz innego podmiotu bez dopełnienia stosownych formalności. Nie sposób również zdaniem Sądu przyjąć za prawdziwe twierdzeń odwołującego, że nie miał dostępu do dokumentacji spółki (...) ze względu na brak klucza do magazynu w biurze spółki, w którym przechowywane były dokumenty, brak upoważnienia pracowników biura spółki (...), czy też, że niektórzy pracownicy biura zostali zatrudnieni przez drugiego wspólnika. Odwołujący był osobą decyzyjną w tej spółce, miał w niej połowę udziałów oraz pełnił funkcję członka jej zarządu, trudno więc w ocenie wyobrazić sobie, aby osoba o takiej pozycji w ramach działalności osoby prawnej nie mogła uzyskać dostępu do dokumentacji ze względu na brak stosownego upoważnienia pracowników. Natomiast fakt zatrudniania pracowników przez drugiego ze wspólników nie miał znaczenia, gdyż i tak byli oni zatrudniani przez spółkę, wobec czego A. D., jako członek zarządu tej spółki, był ich pracodawcą i mógł wydawać im stosowne polecenia.

Wobec przedstawionych powyżej okoliczności Sąd Okręgowy stwierdził, że żaden z zarzutów podniesionych przez odwołującego nie mógł stanowić podstawy do wzruszenia skarżonych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z tych też względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania R. T. oraz A. D. jako niezasadne, o czym orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c., mając na względzie fakt, iż organ rentowy złożył wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego jedynie wobec R. T.. Ponieważ odwołujący przegrał sprawę w rozumieniu powyższego przepisu, Sąd w punkcie 2 sentencji wyroku zasądził od niego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 2.400,00 zł. Wysokość kosztów została ustalona na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 nr 163 poz. 1349 ze zm. Dz. U. z 2005 r. nr 219 poz. 1873) w brzmieniu aktualnym na dzień wniesienia przez R. T. odwołania.

Zarządzenie: (...).

(...)